

รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*

Private Schools Management Model under 20 years national Strategic Framework



^{1*} ศิริประภา โกชนจันทร์, ชัยณรงค์ สุวรรณสาร และ กาญจนา ภัทราวิวัฒน์

^{1*} Sirapapar Podchanajun, Chainarong Suvarnasara
and Kanchana Pattrawiwat

วิทยาลัยปรัชญาและการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

College of Philosophy and Education, Saint John's University, Thailand.

^{1*} Corresponding Author. Email: sirapapar@parada.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2) ตรวจสอบความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (3) เพื่อศึกษาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 204 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามระดับความเหมาะสมและระดับปฏิบัติจริงของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โครงสร้างการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

2. การตรวจสอบความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square = 110.328, df = 112, p-value = .495, GFI = .940, AGFI = .918, RMR = 0.005)

3. การวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา พบว่าโรงเรียนเอกชน มีจุดเด่น คือการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตและการมีนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานในกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยมีจุดที่ควรพัฒนา คือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ; โรงเรียนเอกชน; ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี



Abstract

This research aimed to study (1) to develop Private Schools Management Model under 20 years national Strategic Framework. (2) to verify and validate Management Model under 20 years national Strategic Framework with the empirical data, and (3) to study the outstanding factors and weakness factors. The sample was 204 administrators of Private Schools. They were selected by the stratified random technique. The instrument for collecting data was a questionnaire. Analysis data by Descriptive statistics and Content Analysis. The research results were found as follows;

1. Private Schools Management Model under 20 years national Strategic Framework consisted of three factors namely: the 20 years national Strategic Framework, effective management structure of private schools, and the personal characteristics of private school administrators.

2. The validation of Private Schools Management Model under 20 years national Strategic Framework was fit to the empirical data (Chi-Square = 110.328, df = 112, p-value = .495, GFI = .940, AGFI = .918, RMR = .005)

3. The outstanding factors were honesty and the management process. The weakness factors were participation resources mobilization for education and work process of stakeholders.

Keywords: Management Model; Private Schools; 20 years national Strategic Framework

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งวิทยาการด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจฐานความรู้ และ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ สิ่งเหล่านี้นำไปสู่ สภาพการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรม (Drucker, 2001) เมื่อโลกเปลี่ยนไทยปรับ เครื่องมือหรือรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรจึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกันไปด้วย (Maesincee, 2013) ประเทศไทยจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพัฒนาประเทศระยะ 20 ปี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 258 ที่บัญญัติไว้ให้จัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพและการเตรียมคนให้พร้อมอย่างมีคุณภาพและมีทักษะในการดำรงชีวิตเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

ด้วยปัจจุบันพบว่าการศึกษาไทยยังไม่สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ผู้เรียนเพื่อการแข่งขันกับประชาคมโลก จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ปี พ.ศ. 2554–2558 โดยสำนักงานประเมินคุณภาพและรับรองมาตรฐานการศึกษา พบว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ยังขาดวิถีชีวิตคุณภาพ ไม่มีการเก็บสะสมรวบรวมผลงานที่ต่อเนื่อง ไม่มีรูปแบบและวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพ (Naewna, 2015) ซึ่งผลการประเมินชี้ให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของไทยที่ตกต่ำและไม่สอดคล้องกับงบประมาณด้านการศึกษาที่เพิ่มขึ้นทุกปี (Ministry of Education, 2013, pp.4-8) และนี่คือปัญหาใหญ่ที่สำคัญของระบบการศึกษาไทยที่พบว่าไม่ได้อยู่ที่งบประมาณ แต่คือ “ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา” (Phanthasen et al, 2015) จึงเป็นปัญหาที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในสถานการณ์เช่นนี้ ด้วยปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนของผู้ปกครองคือคุณภาพของการจัดการศึกษา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมในโรงเรียนเอกชน จึงนับเป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดี ด้วยรูปแบบการบริหารจัดการคือเครื่องมือในการสร้างคุณภาพ จึงเป็นเสมือนแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสถานการณ์ ยุคสมัย หากผู้บริหารมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน ก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาป้องกันปัญหาและยังเป็นการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย เช่นนี้แล้วการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศโดยมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม (Suekrasae, 2013) และการที่จะก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งในยุคที่เปลี่ยนวิถีชีวิตมนุษย์จากการพึ่งพิงไปสู่ความเป็นอิสระทุกด้าน จำเป็นต้องมีการปรับปรุงรูปแบบและการเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร (Martin, 2007) ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรและโครงสร้างที่เหมาะสมกับสถานการณ์เท่านั้น จะส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพและ



สามารถเพิ่มประสิทธิผลได้ผลท่ามกลางแรงกดดันหลายๆ ด้าน (Drucker, 2004) ด้วยการจัดการศึกษายุคใหม่ ยังขาดศักยภาพในการแข่งขัน (Poovarawan & Numprasertchai, 2003) จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมองค์กร เตรียมเด็กและเยาวชนไทย ให้พร้อมเป็นพลเมืองโลกยุคที่ทันสมัยและการแข่งขันกับประชากรโลก เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกในยุคปัจจุบัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษา เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ด้วยรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนดังกล่าวนี้จะสนองตอบต่อความจำเป็นของโรงเรียน ตอบรับต่อความต้องการของผู้ปกครองและสังคม ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้องค์กรเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อศึกษาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เป็นงานวิจัยที่กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ มุ่งวิเคราะห์ถึงทิศทางการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และการขับเคลื่อนโรงเรียนโดยผู้บริหารที่มีคุณลักษณะการบริหารที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติเพื่อนำพามาสู่การเปลี่ยนผ่านยุคสมัยอย่างยั่งยืน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา-ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ใน 17 จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 358 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการ หรือ ผู้อำนวยการ หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจแทนจากผู้รับใบอนุญาต รวมทั้งสิ้น 204 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และแบบกำหนดสัดส่วน (Proportionate) โดยใช้จังหวัดเป็นชั้นภูมิ และจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง
2. ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ “ระดับความเหมาะสม” ของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) และที่มีต่อ “ระดับการปฏิบัติ” ของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล และลงรหัส (Coding) ตามที่กำหนดไว้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรไม่ต่อเนื่อง โดยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่อง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และค่า Komogorov – Smirnov
3. วิเคราะห์ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ลักษณะการแจกแจงแบบปกติ (Normality) ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปร (Linearity) ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยมี 5 ขั้นตอน

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. การยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
3. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

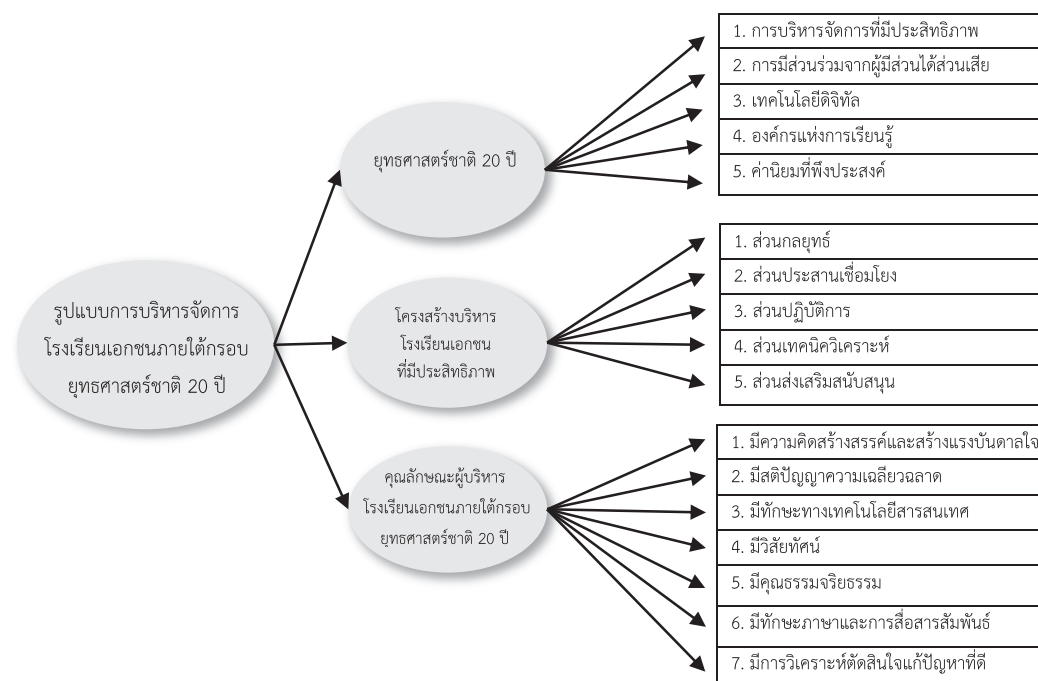
4. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์
5. การหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พบว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี องค์ประกอบด้านโครงสร้างบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิภาพและองค์ประกอบด้านคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีองค์ประกอบย่อย 17 องค์ประกอบ แสดงได้ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

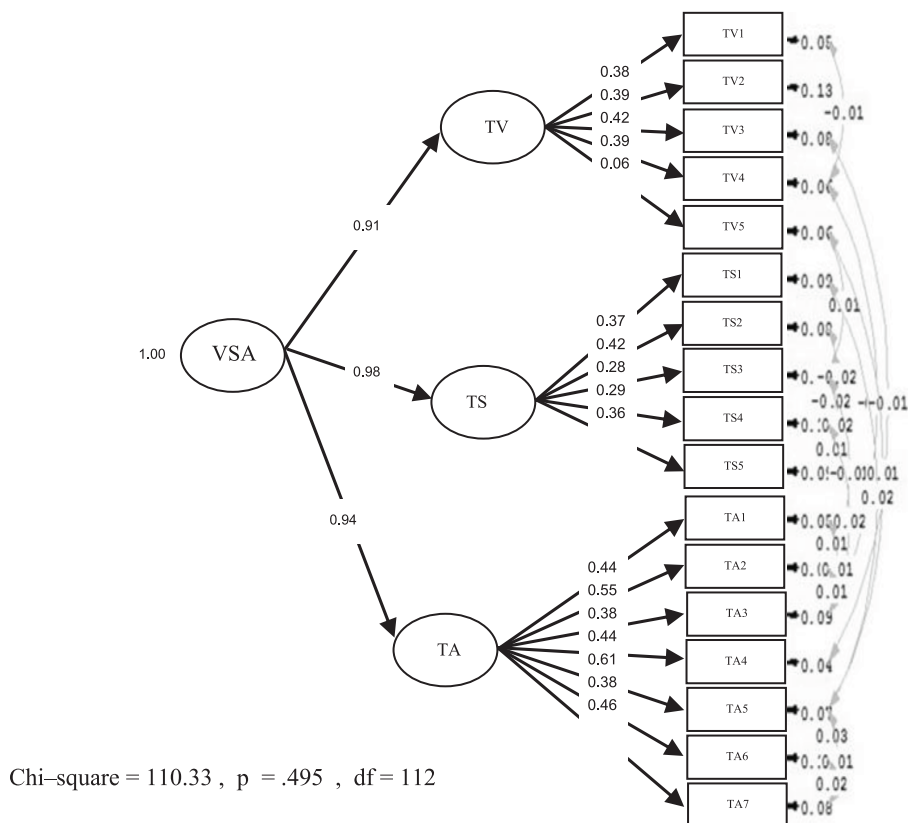


แผนภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

2. ผลการตรวจสอบความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-Square ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{Chi-Square} = 110.328$, $df = 112$, $p = .495$) ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .940 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่า .918 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .005 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ซึ่งรูปแบบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ได้ความตรงเชิงโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงได้ดังแผนภาพที่ 2 ดังนี้



แผนภาพที่ 2 องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โรงเรียนเอกชนมีจุดเด่นทั้งด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิภาพ และด้านคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

เมื่อพิจารณาภาพรวมเป็นรายข้อย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีจุดเด่นคือโรงเรียนมีกระบวนการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและโรงเรียนมีนโยบายเป้าหมายและแผนงานในกระบวนการบริหารจัดการอย่างชัดเจนสำหรับองค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิภาพมีจุดเด่นคือโรงเรียนมีครูประจำชั้นประจำวิชาทำหน้าที่รับผิดชอบงานการเรียนการสอนและโรงเรียนมีส่วนงานในการวางแผนกลยุทธ์ที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับโรงเรียนและองค์ประกอบด้านคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีจุดเด่นที่สุดคือผู้บริหารมีมุมมองที่กว้างไกลสามารถมองภาพความสำเร็จในอนาคตและผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์บุคคลและงาน และภาพรวมจุดเด่นของโรงเรียนเอกชนคือโรงเรียนมีกระบวนการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและโรงเรียนมีนโยบายเป้าหมายและแผนงานในกระบวนการบริหารจัดการอย่างชัดเจน

สำหรับจุดที่ควรพัฒนาผลการวิเคราะห์ไม่พบว่ารายการข้อมูลใดที่มีการปฏิบัติได้ในระดับปานกลางน้อยหรือน้อยที่สุดแต่เมื่อพิจารณาในรายการข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดสองอันดับท้ายของทั้ง 3 องค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีข้อที่ควรพัฒนาคือเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการระดมทรัพยากรเช่น แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เงินในการดำเนินงานและเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงาน สำหรับองค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิภาพมีข้อที่ควรพัฒนาคือเรื่องโรงเรียนมีทีมผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานเฉพาะเรื่อง ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีด้านวิชาการด้านบริหารทำหน้าที่ในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลและเรื่องโรงเรียนมีการวิเคราะห์และการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนองค์ประกอบด้านคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีข้อที่ควรพัฒนาคือเรื่องผู้บริหารสามารถประยุกต์สิ่งที่ไม่สัมพันธ์กันให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ และเรื่องผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์ได้ในระดับสากล ซึ่งภาพรวมจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนเอกชนคือเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการระดมทรัพยากรเช่นแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เงินเพื่อกำหนดงานและเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงาน

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือองค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี องค์ประกอบโครงสร้างบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิภาพ และองค์ประกอบด้านคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพและบรรลุผลตามเจตนารมณ์ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสอดคล้องกับการบรรยายสรุปกรอบที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของ Poramettee (2016) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนไว้ว่า ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เพื่อยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อการส่งเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี และเพื่อการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย ซึ่งองค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงสร้างบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการบริหารและจัดกำลังของบุคลากรที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Matanbun (2010) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์กรของโรงเรียนพบว่าโครงสร้างองค์กรของโรงเรียนมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และยังสอดคล้องกับ Makaramani (2012) กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาว่าควรตระหนักและให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการวางแผนยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และโครงสร้างบริหารโรงเรียนนั้นเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีคุณลักษณะและทักษะในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับเครื่องมือที่หมายถึงองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนที่เปลี่ยนไป สอดคล้องกับแนวความคิดของ Katz (1995) ซึ่งกล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นในการบริหารงานของผู้บริหาร คือทักษะด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธีการ ทักษะด้านความคิดและสติปัญญา มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินสถานการณ์เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย การวางแผนการตัดสินใจสั่งการ และแก้ปัญหาได้ถูกต้อง การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นไปตามทฤษฎีและมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 เรื่องระบบบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยการบริหารการศึกษาต้องตอบสนองความต้องการ

ของบริบทเชิงพื้นที่ระดับประเทศและระดับภูมิภาคตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยังคงสอดคล้องกับ Settapanich (2007) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนและพบว่าระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนมี 9 องค์ประกอบคือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การมุ่งเน้นนักเรียนผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) โครงสร้างการบริหารขององค์กร 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การบริหารงานวิชาการ 7) การบริหารการเงิน 8) การบริหารงานทั่วไปและ 9) การจัดการสารสนเทศและความรู้ ดังนั้นการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหาร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Office of the Education Council (2009) รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสรุปไว้ว่าลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีดังนี้คือต้องมีวิสัยทัศน์ที่ตีความกว้างและลึกในด้านการพัฒนาการศึกษาอย่างถูกต้องไม่ปิดกั้นความคิดของครูผู้เรียนหรือชุมชนมีการศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอมีภาวะผู้นำและความกล้าในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมีมนุษยสัมพันธ์และความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนต้องให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน มีจุดเด่นที่สุด 2 เรื่อง คือ 1) โรงเรียนมีกระบวนการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งเป็นรายการข้อมูลขององค์ประกอบด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนเป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 - 2579 ในเรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนเพื่อสร้างการพัฒนาที่ต่อเนื่องด้านการปลูกฝังระเบียบวินัยคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์การปรับความสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาอย่างสมดุลมีเสถียรภาพการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวและยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ในเรื่องกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยเคร่งครัดโดยการสร้างกลไก “ยับยั้ง” และ “สร้างความตระหนักรู้” เพื่อป้องกันการทุจริตในสถานศึกษาและหน่วยงานและยังสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 ในเรื่องการสร้างหลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตต่อต้านการคอร์รัปชัน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพในตัวตนของแต่ละบุคคลและมีคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์และอยู่อย่างพอเพียง นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนเอกชนมีจุดเด่นในเรื่องที่ 2) การมีนโยบายเป้าหมายแผนงานในกระบวนการบริหารจัดการที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Dubrin (2000) ที่สรุปหน้าที่การบริหารจากนักวิชาการหลายคนพบว่าองค์กรจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่การบริหาร 4 ด้านได้แก่ การวางแผนการจตุการและการจัดบุคลากรการนำและการควบคุมซึ่งแสดงว่าระบบที่พัฒนาขึ้นให้มีความสำคัญกับหน้าที่การบริหารดังกล่าว และจากผลการวิเคราะห์ยังพบอีกว่าโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดที่ควรพัฒนา 2 เรื่อง คือครูบุคลากรผู้ปกครองหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเช่น แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ เงินในการดำเนินงานและเรื่องครูบุคลากรผู้ปกครองหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน สามารถ

อภิปรายผลได้ว่าจุดที่ควรพัฒนาทั้ง 2 เรื่องคือเรื่องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการปฏิบัติงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นจุดที่ควรพัฒนาซึ่งตรงกับจุดประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากำกับและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้พัฒนาความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนให้มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siritarangsri (2012) ในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชนเพื่อสุขภาวะคนไทยโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นหลักสำคัญโดยการมีส่วนร่วมมีลักษณะของการร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินการร่วมรับผิดชอบร่วมติดตามประเมินผลร่วมแก้ปัญหาและร่วมชื่นชมผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเต็มตามศักยภาพ จากการดำเนินงานในรูปแบบดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นถึง ร้อยละ 5-19 และยังสอดคล้องกับ Murgatroyed & Morgan (1994) ที่กล่าวว่าในระดับสถานศึกษาผู้เรียนถือว่าเป็นลูกค้าสำคัญที่สุดรองลงมา คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนผู้บริหารจึงต้องสำรวจความต้องการและฟังเสียงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพัฒนาผลผลิตและการบริการโดยเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดความประทับใจความพึงพอใจและมั่นใจในคุณภาพของผลผลิตแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคตมีการจัดกระบวนการและวิธีการในการสร้างความผูกพันการรับฟังเสียงของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเน้นถึงความต้องการและความคาดหวังการสร้าง ความพึงพอใจและความรักดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ โรงเรียนเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารและพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารให้สอดคล้องกับบริบทและขนาดของแต่ละแห่ง โดยการอบรม พัฒนาต่อยอด หรือนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการบรรลุวิสัยทัศน์ได้เป็นอย่างดี
2. จุดเด่นองค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ โรงเรียนเอกชน ควรนำเอาไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเพื่อสอดคล้องรับทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยตลอดจนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพโดยพิจารณาการประยุกต์ใช้ตามขนาดและความจำเป็นของแต่ละโรงเรียนด้วย
3. จุดควรพัฒนาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือเรื่องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเช่นแรงงาน วัสดุอุปกรณ์, เงินในการดำเนินงานและเรื่องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โรงเรียน



เอกชนจึงควรเห็นความสำคัญและควรมีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้ได้เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ โรงเรียนเอกชนแบบมีส่วนร่วมและได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Casual Model) เพื่อใช้ตรวจสอบและเปรียบเทียบรูปแบบที่พัฒนาจากการวิจัยครั้งนี้
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารจัดการของโรงเรียน เอกชนเพื่อขยายขอบเขตของการพัฒนาต่อไป
3. ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อได้ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำ กระบวนการไปพัฒนาโรงเรียนให้สามารถปรับตัวอยู่ได้ท่ามกลางสภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องตาม ยุคสมัย

References

- Campbell R.F.Corbally. J.E. & Nystrand. R.O. (1983). *Introduction to educational administration*. 6th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Dubrin, Andrew J.(2000). *Essentials of management (5 th ed.)*. New York: South-Western College Publishing.
- Drucker, F.Peter. (2001). *Management Challenges for the 21st Century*. New York : Harper collins.
- Drucker, F.Peter. (2004). *The Daily Drucker:366 Days of Insight and Motivation for Getting the Right Things Done*. New York : Harper Collins Publishers. Inc.,
- Katz, Robert L. (1955). “*Skills of an Effective Administrator*”, Harvard Business Review. (January-February 1955), 33-42.
- Kimbrough, R., & Nunnery, M. (1976). *Educational Administration. : An Introduction*. New York. : Macmillan.
- Maesincee, S. (2013). *The world Change ,Thailand Change*. Bangkok: Bangkok Post.
- Makaramani, R. (2012). *School Administrators’ Role in the Age of Globalization, Management of education to international quality*. Bangkok: Plus Plus Creator Company limited.

- Martin, J. (2007). *The Meaning of The 21st Century*. Riverhead Penguin, New York, Transworld, London.
- Matanbun, W. (2010). *Structural change management of Chomthong School, Chiang Mai Province*. EDU: Independent Study (IS) Educational Administration, Chiang Mai University.
- Ministry of Education. (2013). Ministerial Regulation of systems, rules and methods of internal quality assurance at higher education level B.E. 2556. Bangkok. (in Thai).
- Murgatroyd, S. & Morgan, C. (1994). *Total Quality Management and the School*. Buckingham : Open University Press.
- Naewna. (2015). What Thai children get from educational quality assessment. Retrieved March 16, 2018, from <http://www.naewna.com/local/74711> (in Thai)
- Office of the Education Council .(2009).The research on the quality of Thai education on the characteristics of administrators. Retrieved January 15, 2018, from <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookGroup/15/6>
- Phanthasen, A. et al. (2015). The subject of research synthesis research facilitation issues and suggestions in the process of managing education. Quality education issues (1992-2015) Thailand's Research Fund (TRF).
- Poovarawan, Y. & Numprasertchai, S. (2003). *ICT for Thai Studies*. Bangkok: SE-ED Book.
- Poramettee, V. (2016). "20 years national Strategic A Future of Thailand For the sake of stability and prosperity". Handout: Friday, 26 August 2016 at the High-Level Institute of Insurance Academy.
- Settapanich, S. (2007). *A development of a school administrative system for excellence of a private school*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Siritangsrri, Pa. (2012). *Community Participation Management in the Community*. Bangkok: Parbpim Ltd.
- Submask, A. (2004). "A Development of the School, Board Basic of the school". Reporting Handout: Wattanonkare School and Network ,Case.
- Suekrasae, T. (2013). *Strategic Management of Private Schools for Excellence*. Abstract.